

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123203922
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123203922.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 1.319,28 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva a žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca si žalobou uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie sumy 1.319,28 eura s príslušenstvom. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že dňa 18.03.2019 uzavrel ako veriteľ na jednej strane so žalovaným ako dlžníkom na strane druhej Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty (ďalej aj ako "úverová zmluva") podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb (ďalej len "rámcová zmluva") podľa zákona č. 492/2009 Z.z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému revolvingový úver vo forme úverového rámca do výšky 5.000,- eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý revolvingový úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou dohodnutých mesačných splátok. Podľa bodu 3.1. Úverovej zmluvy bol žalovaný oprávnený čerpať revolvingový úver formou financovania nákupu tovaru a/alebo služieb v obchodných miestach, ktoré akceptujú túto kartu, výberom finančných prostriedkov v hotovosti pomocou karty v miestach na to určených, prevodom na účet určený žalovaným alebo iným dohodnutým spôsobom, a to aj pri použití informačných technológií. Žalovaný takto po dobu trvania úverového vzťahu vyčerpal z poskytnutého úverového rámca peňažné prostriedky v celkovej výške 1.309,08 eur tak, že sumu 1.268,08 eura žalovaný čerpal platbami na vybraných obchodných miestach, financovaním na svoj účet, platbami poistenia platieb a platbami doplnkového poistenia a sumu 41,- eur predstavujú poplatky, ktoré žalobca účtoval žalovanému v súlade s úverovou zmluvou ako súčasť úverovej istiny. Žalovaný svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnil. Napriek zmluvne dohodnutým splátkam poskytnutého úveru uhradil žalovaný len časť dlžnej sumy, a to sumu vo výške 602,32 eura. Na predžalobné výzvy žalovaný nereagoval. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného žalobca vyhlásil dňa 22.12.2020 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu. Žalovaný má neuhradené záväzky po lehote splatnosti v celkovej výške 1.319,28 eura (1.143,44 eura z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny; 131,34 eura z titulu dlžných

úrokov z úveru; 9,50 eura z titulu dlžného poistného z úveru; 35,- eur z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky;). Okrem toho je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi úroky z dlžnej úverovej istiny vo výške 27% ročne zo sumy 1.143,44 eur od 23.12.2020 až do zaplataenia a úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.284,28 eura od 23.12.2020 až do zaplataenia (žalobca si neuplatňuje úroky z omeškania zo sumy nákladov spojených s uplatnením pohľadávky).

2. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril.

3. V priebehu konania žalobca postúpil svoju pohľadávku na spoločnosť EOS KSI Slovensko s.r.o.. Uznesením zo dňa 02.08.2023 súd pripustil zmenu na strane žalobcu.

4. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

5. Právny predchodca žalobcu (BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA) a žalovaný uzatvorili dňa 18.03.2019 Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty s aktuálnym úverovým rámcom 850,- eur a výškou mesačnej splátky 3% z aktuálnej výšky úverového rámca. Výška RPMN bola 30,59% a úrokovej sadzby 27%. Splatnosť prvej splátky bola 10. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, kedy došlo k 1 prvému čerpaniu revolvingového úveru. V Zmluve je ďalej uvedená výška úverového rámca 5.000,- eur a výška 1. čerpania revolvingového úveru 809,- eur.

6. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 02.11.2020 vyzval žalovaného na úhradu dlžnej čiastky vo výške 143,- eur s tým, že žalovaného upozornil na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru.

7. Listom zo dňa 28.12.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru.

8. Žalobca na výzvu súdu, aby preukázal akým spôsobom bola skúmaná bonita žalovaného uviedol, že overovanie schopnosti splácať úver prebieha vo väčšine prípadov v automatickom režime, pričom údaje potrebné na posúdenie žiadosti o úver sú napríklad z úverového registra alebo Sociálnej poisťovne získavané vo forme dát, ktoré v čitateľnej podobe zobrazujú len interné aplikácie postupcu. Postupca preto tieto údaje pretavil do priloženého výstupu. Uvedený výstup obsahuje údaje zhromaždené z príslušných registrov aj z otázok položených žiadateľovi o úver, ktoré boli použité pri posudzovaní bonity spotrebiteľa. Existujúce záväzky spotrebiteľa (žalovaného) postupca overil dopytom do úverového registra dňa 18.03.2019, z ktorého postupca zistil, že spotrebiteľ nemal v čase poskytnutia úveru žiadne záväzky. V rámci výpočtu DSTI postupca v súlade s Opatrením postupca počítal s mesačným úverovým zaťažením vo výške 25,50 eura, ktoré predstavovalo novo poskytnutý úver. V dokumente Spracovanie osobných údajov a informácii tvoriacich bankové tajomstvo uviedol žalovaný čistý mesačný príjem 500,- eur. Príjem spotrebiteľa bol overený nezávislým dopytom do Sociálnej poisťovne zo dňa 18.03.2019. Postupca overoval čistý príjem vo výške 418,- eur. Uvedené však nevylučuje, že žalovaný mal vyšší príjem. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral postupca do úvahy životné minimum spotrebiteľa, nakoľko táto suma bola vyššia ako suma výdavkov, ktoré spotrebiteľ uviedol v dokumente spracovanie osobných údajov (0,- eur). Zároveň v uvedenom dokumente uviedol žalovaný 2 vyživované deti. Tento postup je plne v súlade s Opatrením, nakoľko podľa ust. § 2 ods. 5 - „Výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²⁾ spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³⁾ a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.“ Výpočet DSTI bol teda realizovaný nasledovne: $DSTI = (25,50 \text{ eura}) / (418,- \text{ eur} - 392,29 \text{ eura})$

9. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

10. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom

je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2019 do 31.12.2019 (ďalej len ako „ZoSÚ“). Tento zákon v § 1 ods. 2 prvá veta definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

13. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42..

14. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17)

15. Podľa § 7 ods.20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

16. Podľa ust. § 2 ods. 1 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej ako „Opatrenie“), ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa odseku 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca.

17. Podľa ust. § 2 ods. 2 Opatrenia, limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

18. Podľa ust. § 2 ods. 3 Opatrenia, výdavky na peňažné záväzky spotrebiteľa sa na účely odseku 1 určujú ako súčet výšky splátky poskytovaného spotrebiteľského úveru podľa § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri zohľadnení odsekov 12 a 13 a § 4 a sumy peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. d) zákona pri zohľadnení odsekov 14 až 21.

19. Podľa ust. 2 ods. 5 Opatrenia, výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.“

20. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, (ďalej aj ako „zákon o bankách“), Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac}) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad}) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu^{18b}) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

23. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

24. Súd sa v prvom rade zaoberal aktívnym vecnou legitímáciou žalobcu. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, keďže BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA a žalovaným bola dňa 18.03.2019 uzavretá Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty s aktuálnym úverovým rámcom 850,- eur a výškou mesačnej splátky 3% z aktuálnej výšky úverového rámca. Výška RPMN bola 30,59% a úrokovej sadzby 27%. Splatnosť prvej splátky bola 10. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, kedy došlo k 1 prvému čerpaniu revolvingového úveru. V Zmluve je ďalej uvedená výška úverového rámca 5.000,- eur a výška 1. čerpania revolvingového úveru 809,- eur.

25. V civilnom procese platí tzv. prejednacia zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

26. Žalobca si uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že jeho právny predchodca bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Keďže sa jedná o spor s ochranou slabšej strany (žalovaného), bol žalobca súdom vyzvaný na predloženie dôkazov o skúmaní bonity žalovaného.

27. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejme, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

28. Podľa predloženého vyjadrenia žalobcu existujúce záväzky spotrebiteľa (žalovaného) postupca overil dopytom do úverového registra dňa 18.03.2019, z ktorého postupca zistil, že spotrebiteľ nemal v čase poskytnutia úveru žiadne záväzky. K tomu predložil výstup z interných aplikácií postupca.

29. Súd lustráciu v registri zistil, že na tunajšom súde sa voči žalovanému viedli 2 konania o zaplatenie 476,25 eura (15Csp/98/2022) a 447,30 eura (17Csp/157/2022) a to na základe úverových zmlúv zo dňa 02.03.2019 (platobný rozkaz 15Csp/98/2022 zo dňa 10.08.2022) a 06.03.2019 (rozsudok 17Csp/157/2022 zo dňa 28.04.2023). Z uvedeného teda vyplýva, že v čase uzatvorenia zmluvy dňa 18.03.2019 mal žalovaný 2 úvery z mesačnou splátkou 31,75 eura a 20,- eur.

30. Čistý príjem žalovaného mal byť 418,- eur. Životné minimum od 01. júla 2018 pre jednu plnoletú osobu a 2 deti bolo 205,07 eura + 93,61 eura + 93,91 eura = 392,29 eura mesačne. Pri výpočte nákladov na živobytie v zmysle Opatrenia NBS č. 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, náklady na živobytie predstavujú (§ 2 ods.5 Opatrenia - zvýšenie o 20% medzi príjmom spotrebiteľa a ŽM) (418,- eur - 392,29 eura/100 x 20) = 392,29 eura + 78,46 eura = 470,75 eura. Po pripočítaní splátok už existujúcich úverov 51,75 eura, boli výdavky žalovaného minimálne 470,75 eura + 51,75 eura = 522,50 eura, čím prevyšovali príjem žalovaného a teda žalovanému nezostávali finančné prostriedky na splácanie úveru.

31. Súd teda robí záver, že postupca pri preverovaní bonity nepostupoval s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z .z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

32. Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 28.3.2018, sp. zn. 7 Cdo/26/2017 uviedol: „Podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.).“

33. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už (1) splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

34. Pokiaľ ide o prvú podmienku tak ako už bolo uvedené vyššie podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, a preto nebol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru .

35. Žalobca v konaní nepreukázal ani splnenie druhej podmienky pre postúpenie pohľadávky a to, aby právny predchodca písomne vyzval žalovaného pred postúpením pohľadávky. Za takúto výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách súd nepovažoval výzvu zo dňa 02.11.2020, keďže predmetná výzva bola predpokladom, aby postupca mohol pristúpiť k zosplateniu úveru § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Jedná sa teda o dva odlišné inštitúty, ktoré sledujú iné ratio legis a iný účel naplnenia práv a povinností subjektov. Stotožnenie upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ a výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách by znamenalo neprimerané uľahčenie popierajúce zmysel právnej úpravy.

36. Za výzvu v zmysle zákona o bankách nie je možné považovať ani vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, keďže uvedeným jednostranným úkonom právny predchodca žalobcu vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru. V písomnosti zo dňa 28.12.2020 sa nespomína možný postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa názoru súdu písomná výzva podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách je faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu jej klienta po uplynutí zákonom stanovenej lehoty minimálne 90 kalendárnych dní. V prípade, ak tento faktický úkon nebol preukázateľne vykonaný a doručený žalovanému, nemôže byť platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodňuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Spotrebiteľ musí byť vo výzve upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, t. j. na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. (pozri tiež rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoCsp/36/2020 zo dňa 13.5.2021, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 22CoCsp/25/2021 zo dňa 28.9.2021)

37. „Odvolačný súd konštatuje, zhodne so súdom prvej inštancie, že z obsahu spisu je zrejmé, že postupca nepostupoval v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB, keď nezaslal dlžníkovi výzvu. Výzva v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB musí byť kvalifikovaná. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka. Žalobca tvrdí, že banka pred postúpením mu pohľadávky si splnila povinnosť podľa § 92 ods. 8 ZoB, avšak nepreukázal, žeby banka skutočne dlžníkom zaslala výzvu v zmysle označeného ustanovenia ZoB, poskytujúcej spotrebiteľovi (žalovanému) ochranu resp. možnosť takejto ochrany pred porušením bankového tajomstva, ktorá skutočnosť musí byť v tejto osobitnej výzve explicitne uvedená a tak daná spotrebiteľovi (žalovanej) na vedomie s možnosťou rozhodnúť sa či bude alebo nebude banke plniť. Výzva zo dňa 17.12.2020 (č.l. 82-83 spisu) síce upozorňuje, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy, je banka oprávnená postúpiť pohľadávku, avšak nespĺňa vyššie uvedené kvalifikačné požiadavky výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB. Z uvedeného dôvodu taktiež neobstojí tvrdenie žalobcu, že za takúto výzvu možno považovať aj výzvy banky zo dňa 30.10.2020. Tieto boli voči dlžníkom bankou realizované síce pred postúpením pohľadávky (23.03.2021), avšak na úplne inom právnom základe a to na podklade § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a nie na podklade § 92 ods. 8 ZoB, pretože jedná sa o výzvu na plnenie s následkom zosplatenia celého úveru a nie s následkom postúpenia pohľadávky inému subjektu, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 ZoB, (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 22CoCsp/25/2021 zo dňa 29. 06.2023).

38. Keďže žalobca súdu nepredložil výzvu pred postúpením pohľadávky v zmysle zákona o bankách, súd má za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno.

39. Ako už je vyššie uvedené k vyhláseniu predčasnej splatnosti nedošlo a teda spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA nemohla postúpiť žalobcovi tzv „živý úver“. Súd nepopiera zákonnú možnosť postúpenia aj časti peňažného záväzku banky voči svojim dlžníkom, avšak v tomto prípade bolo preukázané, že banka nepostupovala časť peňažnej pohľadávky (nezaplatené splatné splátky), ale postupovala celú zosplatenú pohľadávku. Navyše žalobca nepreukázal, aby bol žalovaný vyzvaný pred postúpením pohľadávky v zmysle zákona o bankách. Pokiaľ teda spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA postúpila svoju pohľadávku na žalobcu konala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 o bankách, ale aj s ustanovením § 17 ods. 1 ZoSÚ, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom). Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu zamietol.

40. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, avšak nakoľko si náhradu trov konania neuplatnil a zo spisu mu trovy konania nevyplývajú, súd žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalobca ako neúspešná strana nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

P O U Č E N I E : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).